

POSUDEK OPONENTA DIPLOMOVÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studentky: BcA. Alexandra Koryťáková

Název diplomové práce: Restaurování sgrafita s výjevem *„Únos Heleny Trojské“* na zámku Litomyšl. / Činnost restaurátora Jiřího Jozefíka na Slovensku.

Studijní obor/specializace: N0222A310001 Restaurování a konzervace děl hmotného kulturního Dědictví / Nástěnná malba, sgrafito, mozaiky a polychromie omítek a kamene

Vedoucí práce: Mgr. Zdeňka Míchalová, Ph.D.

Jméno a příjmení opONENTA/e-mail: Mgr. Matěj Kruntorád, Ph.D., kruntorad@udu.cas.cz

Naplnění zadání práce

Zdůvodnění:

Praktická restaurátorská část práce včetně nezbytné dokumentace byla naplněna zcela. Rozšířená část práce věnující se, podle zadání, činnosti Jiřího Josefíka na Slovensku v 70. a 80. letech, byla naplněna, podle mého názoru, z větší části. Zadání výrazně překročila zpracováním celé Josefíkovi biografie, slovenské působení se omezilo na průzkumné práce nástěnných maleb v Gemeru, činnost v ŠRA Levoča byla diplomantkou popsána velmi úsporně. V zadání je však rozsah zkoumané Josefíkovy činnosti popsán nejasně, zprvu ohraničen lety 1972–1989, níže však počínaje činností v ŠRA v letech 1982–1888 (sic!).

A B C D E F

Odborná úroveň práce

Zdůvodnění:

Zvolené postupy průzkumu sgrafita, zkoušky čištění a tmelů, stejně jako jeho konzervace a restaurování, byly provedeny na vysoké odborné úrovni odpovídající požadavkům kladeným na diplomovou práci. Jejich prezentování v rámci textového oddílu je však místy zmatečné, opakuje již řečené – v návrhu koncepce restaurování je v minulém čase popsáno samotné restaurování, v následujícím návrhu postupu je použit budoucí čas. Návrh koncepce logicky nemohl být zpracován na základě vědomostí získaných v průběhu restaurování, jak je v textu uvedeno. Na práci je tak poznat, že diplomantka nemá zcela zažitou formu psaní restaurátorské zprávy, ačkoliv všechny nutné součásti obsahuje v nadstandardní míře. Teoretická část práce o J. Josefíkovi je postavena na využití části restaurátorovy pozůstalosti uchované na domovské instituci diplomantky, což samo o sobě přineslo řadu cenných informací obohacujících naše znalosti dějin restaurování v Československu. Autorka se musela nějak vyrovnat s osobností Josefíka i s dobovým kontextem a dějinami památkové péče. Nebylo však nutné do práce zahrnout celou restaurátorovu biografii, ale pouze ta místa, která se nějak dotýkají jádra práce, kterým je jeho činnost na Slovensku v 70. a 80. letech. V kapitolách zhodnocujících dějiny oboru lze pozorovat jistou nezkušenost diplomantky v historickém bádání, místy zkratkovitá vyjádření nebo výklad témat nesouvisejících s problematikou (např. památkové rezervace na s. 56 a podobně).

A B C D E F

Metodická úroveň práce, kvalita práce s literaturou a prameny

Zdůvodnění:

Restaurátorská část práce je metodologicky jasně ukotvená, postupy restaurování jsou optimálně vysvětleny a podloženy kvalitní obrazovou a grafickou dokumentací (ačkoliv žlutě označená část sgrafita na grafické dokumentaci na s. 133 určitě nejsou sluneční hodiny, jak uvádí legenda). Práce se zdroji by však mohla být pečlivější – ikonografii Únosu Heleny Trójské lze vykládat vhodněji, než odkazem na wikipedii; stručný popis zámku by diplomantka měla být schopna napsat sama a neodkazovat u něj k památkovému katalogu; stejně tak u průzkumů z 80. let nestačí poznamenat, že je lze dohledat isspp npu.

Dějiny restaurování 2. poloviny 20. století, respektive jednotlivých osobností, jsou disciplínou více se rozvíjející až v posledních desetiletích a jsou často řešeny kvalifikačními pracemi různých stupňů, které jsou málokdy publikované. Diplomantka s některými z nich pracuje a její práce na ně částečně navazuje (zejména na Ivanu Fujdiakovou a její práci z roku 2020), přesto si nemyslím, že je vhodné u obecných kapitolek k dějinám památkové péče odkazovat zhusta na bakalářskou práci z roku 2013 věnující se primárně tématu s výzkumem diplomantky příliš nesouvisejícím. Základní knihy od Aloise Riegla nebo Maxe Dvořáka mohly být užity přímo (existují kvalitní překlady) a ne vykládány skrze interpretace mladších badatelů. Stejně tak spor Slánský-Petr mohla diplomantka vyložit sama bez pomoci textu V. Nejedlého, podobně u V. Wagnera. Celkově se práce spoléhá na interpretace ostatních a málokdy se pokouší primární literaturu vytěžit sama. V případě nástěnných maleb na Gemeru bych očekával větší využití umělecko-historické literatury. Tu sice diplomantka zná, ale jako zdroj informací uvádí zejména web gotickacesta.sk. Nepřesně jsou někdy citovány prameny (např. hned poznámky 1 a 2 – kde jsou ony práce uloženy? Pozn. 45 je napsána zcela zmateně apod.).

K hlubšímu pochopení slovenské situace vyjma dalších textů Zuzany Bauerové doporučuji studii Jána Bakoše (Český dejepis umenia a Slovensko. In Umění, XXXIV. Praha 1986, s. 211–215); ke srovnání gemerských maleb lze zmínit přehledovku Milan Togner – Vladimír Plekanec, Stredoveká nástěnná malba na Spiši, Bratislava 2012; k dalšímu kontextu působení českých restaurátorů na Slovensku si dovoluji odkázat i na moje práce o bratřech Kotrbech; politické kontexty zase může dobře nastínit Milena Bartlová, Dějiny českých dějin umění 1945–1969, Praha 2020.

A B C D E F

Formální úprava diplomové práce a její jazyková úroveň

Zdůvodnění:

Práce bohužel trpí neduhy způsobenými nedůsledností a uspěcháním / neprovedením finální korektury. První chyby se objevují hned na titulní straně (druhá věta názvu práce

postrádá tečku na konci, titul školitelky Míchalové je uveden chybně), na dalších stranách práce se bohužel chyby objevují ve velkém počtu. Část z nich lze přičíst tomu, že čeština není mateřským jazykem diplomantky, a lze je proto shovívavě přejít. Chybějící mezery za tečkami (zhusta v poznámkách u čísel stran), záměny spojovníků a pomlček, překlapy nebo zbytečné gramatické chyby (v tabulce Josefíkových realizací opakovaně u auta uvedeno „neznámí“) však jdou na vrub nedůslednosti diplomantky. Diferenciace práce na obrovské množství podkapitol ztěžuje její čtení a mnohdy je poněkud zmatečné. Někdy i v jedné kapitole diplomantka užívá dvou časů (zejména přítomný a minulý, například u maleb v Gemeru), ze kterých není jasné, co je popis uskutečněných průzkumných prací a co popis současnosti.

A B C D E F

Další připomínky/dotazy

Diplomantka restaurovala polovinu výjevu, jak fungovala spolupráce se zbytkem týmu? Bylo nutné korigovat její postupy s ostatními? Objevily se při tom problémy, na které měla jiný názor než ostatní?

Viděla diplomantka některé z nástěnných maleb v Gemeru naživo? V jakém jsou nyní stavu a následovalo po Josefíkových průzkumech a sondážích nějaké další restaurování? Jak probíhalo a bylo podle názoru obhajující zvoleno správně?

Jak lze Josefíkovu angažmá na Slovensku hodnotit? Lze se k jeho způsobu práce přiklonit, nebo na něm lze z dnešního pohledu něco kritizovat?

Závěrečné hodnocení oponenta

Zdůvodnění:

V přechozích bodech hodnocení jsem sice zmínil některé z nedostatků práce, celkově je však nutné říct, že zcela jistě splňuje požadavky kladené na závěrečnou diplomovou práci na Fakultě restaurování. Zásah na části sgrafita litomyšlského zámku byl proveden profesionálně, šetrně a technologicky i výtvarně přesvědčivě. Popis provedených prací a jejich vysvětlení se místy dublovalo, nic však nechybělo. Činnost Jiřího Josefíka ukázala menší zkušenosti diplomantky s psaním odborné studie. Celkově však lze říci, že se zadané práce zhostila se ctí, pracovala s primárními písemnými prameny i literaturou. V práci mi však chybí interpretace tvorby Josefíka, diplomantka spíše vložila nashromážděná fakta, která hlouběji neanalyzovala (týká se to například jeho odborných textů, ale i vlastní tvorby nebo účasti na výstavách R64). Kvalitu práce bohužel sráží spěch při jejím dokončení a množství stylistických a gramatických chyb nebo překlepů. Navrhují proto hodnocení C, velmi dobře.

A B C D E F

Pro hodnocení použijte následující stupně

A	B	C	D	E	F
výborně	výborně mínus	velmi dobře	velmi dobře mínus	dobře	Nevyhověl (nelze doporučit k obhajobě)

V Brně

Datum: 6. 6. 2025

Podpis oponenta: